

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendők
 — Maros-Vásárhely —
 Szentgyörgy-utca 9. szám.
 — ev. ref. lelkészi lakás. —

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ev. ref. lelkész.
 TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
 ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
 Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
 „Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
 minden vasárnap egy iven.
 ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egy évre . 4 kor. Negyedévre . 1 kor.
 Fél évre . 2 kor. Egy száma ára 10 fill.

Vallásos halál!

1. Ilyen halál is van. De hát mi lehet az a vallásos halál? A természeti ember állapota az, egy kis vallásos mázzal bevonva. A természeti ember állapota: halál. A természeti ember nem ismeri az Istent; nem érzi az Isten kegyelmének boldogító voltát, s akaratát nem hatotta át a Szent Lélek. A természeti ember halott, mert lelki élete nincs összeköttetésben az Istennel. A legtöbb természeti ember azonban pótolni akarja azt a hiányt, melyet önmagában érez, s egy csomó vallásos tétellel s szertartással próbálja helyettesíteni az Istent. Így áll elő a vallásos-halál. A pogányok s a zsidók ilyen vallásos halálban szenvedtek és szenvednek. De a keresztyéneknek nevezett népek milliói közül is sokan e vallásos halál bilincsei alatt nyögnek. Tolongnak a Krisztus körül, majd agyon taposják; de hittel nem érintik az ő ruhája szegélyét sem, s még kevésbé élnek általa új életét. Ha megkérdezed őket az üdvösség nagy kérdései felől, a papokra utalnak; s ha megkérdezed a papokat, hogy valójában mit hisznek hát Istentől, üdvösségről, örök életről, bűnről és annak bocsánatáról, a Krisztus személyiségéről és munkájáról? — a legtöbben megzavarodva hallgatnak. Hát még ha azt kérdezed az emberektől,

hogy milyen hit az, a mely lelkőknek boldogságot, örömet szerez, a miért készek mennének szenvedni, sőt meghalni is? — azt felelik vagy nyíltan vagy szívük mélyén: Hiszen örömtől nem a vallásos hittől várunk, hanem a világtól.

2. A Krisztus legnagyobb dicsősége, hogy még a vallásos halálban szenvedő embert is megtudja eleveníteni, fel tudja támasztani. A lélek hogy hogy nem, érezni kezdi, hogy őt semmiféle tétel, semmiféle szertartás, semmiféle külsőség ki nem elégíti. Érezni kezdi, hogy „csak az Istenben, az élő Istenben képes megnyugodni“. Nem elégszik meg tehát azzal, hogy holtan, bután, érzéketlenül átmenjen a szertartásokon és elmormolja a tételeket, hanem azokban vagy azok által keresi az Istent, a ki élet, a ki kegyelem, a ki szent és mégis irgalmas. Ha nem találja meg a templomokban: ott hagyja azokat. Ha látja, hogy a papok sem követik, mert azok sem találták meg meg: hát elfordul tőlük. Lehet, hogy egyelőre más tételekhez, más szertartásokhoz fut; más templomokba kezd járni, más papokra hallgat; de bizonyosan nem nyugszik meg addig, a míg valami igazat változhatatlant, istenit nem talál. Egyszer aztán nagy boldogan látni kezd lelki szemeivel. Föltűnik előtte, hogy az az élet, a melyet Isten nélkül élt, tulajdonképen halál volt. Távollét az

Istentől. Elszakítottóság a kegyelemtől, szentségtől, az igazi bölcseségtől és irgalomtól. Tehát tudatlanság, bűn és boldogtalanság. Azonban azt is belátja, hogy ez az isteni hatalom, bölcsesség és irgalom nem várta télenül az ő felébredését. Sőt annak az ereje ébresztgette. És mily jó volt felébredni. Megtudni, hogy az Isten annyira szeretett, hogy szenvedni kész volt velünk és érettünk. Boldog, a kit e szeretet megragad, megtisztít és megigazit. Az nem fog többé a halálban megmaradni, még a vallásos halálban sem. Az nem fog többé a tételekkel, szertartásokkal és szervezettel megelégedni, hanem felhatol a kegyelem üditő forrásaihoz és másokat is odahív.

3. Hát te, a ki ezt olvasod, élsz-e már? Tudsz-e úgy hinni a Krisztusban, hogy ha senki nem hinne is benne rajtad kívül, akkor is vallást tennél róla? Tudod-e úgy szeretni az Istent, hogy ha mindent elvesztenél is rajta kívül, Ő akkor is boldogítana? Azt feleled: nem? Azt mondod, hogy ez kegyeskedés, hogy ez nem a XXI. század elején élő embernek való kérdés? Tudd meg tehát, hogy egyszer bizonyosan mindent el fogsz veszteni, a mi földi összeköttetés. Mit fogsz akkor tenni, ha szegény lelked csak a földi összeköttetésekhez szokott? Mit fogsz tenni, ha majd nem lehet enni, inni, érzéki életet élni, földi hatalmat gyakorolni, földi dicsőséget élvezni? Azzal vigasztalod magad, hogy vallásos voltál? De mit ér az a vallás, a mely meg nem szeretette veled az Isten országát?! Mit ér a vallás, a mely nem evangélium?! Mit ér a vallás, a mely csak eltakarta, de meg nem gyógyította betegségedet?!

Vagy azzal vigasztalod magad, hogy halhatatlan vagy, és bizonyítod ezt sok egyéb bizonyítékokon kívül azzal is, hogy a Krisztus feltámadott? Tudd meg tehát, hogy a Krisztus nem azért támadott fel, mert a te halhatatlanságodhoz egy újabb bizonyítékot akart szolgáltatni. Hogy a te lelkednek a halhatatlanság jusson osztályrészül, az nem a Fiu dolga, hanem az Atyáé, a gondviselő Istené, a ki az erőt, tehát az öntudatos erőt, a lelket is, elveszni nem engedi, akár hisz a lélek a megfeszített és feltámadott Krisztusban, akár nem. A hal-

hatatlanságot tehát megnyered; de mit ér az, ha örökké távol maradsz Istentől, mert a Megváltót megvetted és büneidből fel nem támadtál? Lásd meg tehát, hogy a Krisztus feltámadása is az ő megváltói munkájához tartozik, mely azt hirdeti, hogy a Jézus a bűnt s a lelkihalált győzte meg. E megváltó munka által léphetsz csak Istennel közösségbe. E megváltó munka elevenítheti meg lelkedet annyira, hogy megtanulsz imádkozni, bűnt megbánni, hinni, szeretni, reményleni. Isten akarata szerint élni. Ha ezeket meg nem tanulod: minden vallásos tétel és szertartás daezára is, nemcsak Isten törvényei, de saját lelked törvényei szerint is elkárhozol. Mert ha mindent elvesztesz, a mit a halál állapotában megszerettel és semmit sem szeretsz meg abból, a mire a bűnt meggyőző élet Fejedelme hív: nem iszonyu kárhozat lesz-e az? Az Istentől távollét kárhozat, halál, még ha vallásos mázzal van is bevonva; de mennyivel iszonyubb kárhozat lesz, ha egész világosan belátod, hogy kárhozatod, halálod örökké tart, mert a mentésedre küldött isteni hatalmat, bölcseséget, szentséget és irgalmat megvetted?

Szabó Aladár.

Krónika.

Egyházi műkincseink ügye.

Erdélyi református egyházkerületünk közelebbi közgyűlése elé terjesztett igazgatótanácsi jelentésnek egyik igen fontos és nagy horderejű kijelentése foglaltatik abban, hogy lépéseket kell tenni egyházi műkincseink megmentése érdekében.

Okos, bölcs beszéd és mindenek felett jóra való intelem.

Meg kell menteni. De hogyan?

Két mód lenne rá. Az egyik, a legméltóbb az olyan történelmi multtal dicsekvő egyházhoz, mint az erdélyi református anyaszentegyház. Az t. i. hogy egybegyűjtve a klenodiumokat építsünk megfelelő muzeumot s ott helyezné el minden egyház műkincs-jellegű drágaságait. Gondolatnak gyönyörű. De a kivihetlenséggel határos. Hol a pénz az építkezésre? Szakember a kezelésre?

Am a másik mód sem utolsó. Erdély büszksége az Erdélyi Muzeum. Mi lenne, ha vezetőembereink azzal foglalkoznának, hogy műkincseink legalább igeiglenesen ebbe gyűjtessenek össze s szakszerű, gondos kezelés mellett itten kezeltessenek?

A muzeum részéről meglenne a jóakarát. Erre vall az egyik közelebbi vándorgyűlés Emlékkönyvében*) olvasható nyilatkozat:

„Meg lehet várni, hogy egyházaink azokat a régiségeket, a melyekre az egyházi szolgálatnál soha sincs szükségük, mint tulajdonukat, letéteményként az Erdélyi Muzeumban helyezték el, mihelyt annak új régiségtára felépül. Előkelő református egyházban láttam a fejedelmi korból származó, soha használatba nem vett ötven műemléket egy szűk szekrénybe. Nem gyümölcsözőbb volna-e a közművelődésre nézve ha ezek a nemzeti ereklyék mint az illető egyházak tulajdonai, a Muzeum gyűjteményeit ékesítik. Itt hirdetnék igazán széles körben amaz egyház tisztes multját, tekintélyét! A kolozsvári egyház gyönyörű Rákóczy-kelyhének is legméltóbb helye Nagy Rákóczy Ferencz bölcsője mellett volna. Az egyház azért tulajdonában megtarthatná. Értékesíteni szeretné? A magyar állam erre is tudna módot nyújtani.

Az egyházaktól követendő ezen eljárás nem fog oly szokatlannak teltünni, ha meggondoljuk, hogy szász honfitársaink ezt már megtették, nagy mennyiségű és káprázatos szépségű templomi régiségeiket a szébeni muzeumukban helyezvén el.“

Gondolkozzunk egy keveset a kérdés felett!

„Őseink vallása.

Irta: Soóvárad **Várad** Albert.

— Több mint ezer évvel ezelőtt, midőn őseink Ázsiából Európába, keletről nyugatra, bölcsőjükből talán koporsójukba költöztek, — nem olyan volt a magyar, mint ma.

Akkor még, mint Istennek választott népe, az anyatermészet hü fia, mint semmiféle idegen elemmel össze nem vegyült független, szabad nemzet, az őseredetiség és romlatlanság tősgyökeres bélyegét viselé magán.

Keveretlen tiszta vére, sajátos keleti fajtája, erőteljes deli testalkata, már csak külsőleg is kiválóvá tette őt minden más rokon és idegen népfaj fölött.

Barna-piros arczán nemes, jelentős vonások ömltek el. Nagy fekete szemeiből eleven tűz, magasan repülő lánglélek sugárzott elő.

Finom szabásu, hajlott sasorrát haragos sötét szemöldök izezé. Magas, derült homlokát üstökbe font tömött hajának fellegfodrai borongták körül.

Atlaszi válla, széles, domboru melle, rendíthetetlen sziklaként emelkedett czédruskarsu, dereka fölött. Vaskos-zömök természetén a délcegség, idomosság bájai hullámoztak.

Sulya és kemény léptei alatt rengett a föld. Épsége, életrevalósága fölvidítá, megfrissíté a természete-

tet. Maga Isten, mint remek alkotmányán gyönyörrel legelteté rajta messzeható nap- és csillag szemeit.

Mindez megannyi ismertető jelként összpontosult azon eredeti ősmintában, mely szittya-magyar elődeink alakját a férfias erő, szépség és méltóság ragyogó példányává emelte.

És ezen kiváló fajbeli sajátosság oly közös-egyenlően bélyegzé őket, mintha az egész nemzet csak egy test, egy ember, egyöntetű alak egy millió karu óriási lény lett volna.

Igy rajzolja képét, egyik kiváló írónk, az ősmagyaroknak.

„A szabadon született és növekedett ősmagyaroknak ép testében csak szabad, egészséges lélek üthető föl sátorát. Nemes vérenek forrása, csak nemes és tiszta szivből buzoghatott föl. Testi erejét lelki erény, erkölcsi erő és értelmesség koronáza.“

Az akkori időben az európai álműveltség finom büneit, gonoszságait, félrevezető hamis tévtanait s az európai szabadság rabbilincseit még nem ismeré. A rosszat félte, uyölölte, üldözte.

Akkor még az undok tettetés, kétszínűség, fondorkodó alattomoság álarczát nem viselé. Aljas önzés, tehetetlen birvágy, rang- és hivatalhajhászat s fényüzési-kór nem maszlagozá meg szeplőtlen jellemét.

Akkor még mindez nem sülyeszté őt a szó- és hitszegés, a hazugság, jogsértés, vértagadás, árulás, egymásfölötti zsarnokság, család, tolvajság, orgyilkosság stb. fertelmes posványába.

Akkor még magyar ellen nem agyarkodott, valaminthogy az egyfajtájú fenevadak sem szokták egymást öldöklő dulakodás által elpusztítani, fölémészteni.

Abban az időben még az egymásért élő-haló magyar nem marta, nem üldözte, rabbilincse nem üzé, nem zsarolta, nem rabolta és irtotta ki tulajdon feleit; nem árulta el, vampyrként nem szivta ki s nem pusztította el saját véré. Szóval, a menny és föld minden kincseért sem lett volna önmagának gyilkosa. Sőt inkább! — Minden lehető elkövetett, hogy fajtája, nemzete, édes övéi, a szép egyetértés, kölcsönös szeretet, testvéri gyámolítás paizsának életfentartó, védő oltalma alatt gyarapodjék, erősödjék s minél nagyobbá, dicsőbbé legyen.

Őseink, hogy már abban az időben is jól fel-fogott emberi hivatásuknak, társas szövetkezésük céljának s mély tiszteletben tartott vallásos kötelességeinek: nem csupán testi, hanem egyszersmind lelki erkölcsi hajlamaiknak kifejtését sem hanyagolták el, sőt ebben a tekintetben is, mint valami ritka tünevény, csodálatra méltólag tündökölték a világ szemé előtt.

Tetől-talpig becsületesség jellemzé őket. Őszinteség, bizalmasság bélyegzé minden szavukat, minden tetteiket. Adott szavaikat férfiasan megtarták, esküvel erősített hitüket nem szegték meg, fogadásait, igé-

*) Az erd. Muzeum-Egyesület Maros-Vásárhelyt 1906. június 4—5 napján tartott első vándorgyűlés Emlékkönyve.

reteiket s a reájuk bizottakat páratlan hűséggel és pontossággal teljesítették. „Szakállukra többet lehetett adni, mint a mostaniak cifra esküire és irott szerződéseire.”

Szívüket ajkukon s ajkaikat sziveiken viselték. Az erényt még ellenségeikben is méltányolták, a bűnt és hibát még legjobb barátaikban is elítélték.

Irigység, káröröm nem fertőzteté jellemüket.

Valóban szép, boldog, dicső idők voltak azok! méltán nevezhetjük nemzetünk aranykorának... Régi volt már az, nagyon régen. Több mint ezer évvel ez előtt. De nemzetünk már abban az időben sem állott a műveltségnek alacsony fokán. Igaz ugyan, hogy az egyszerű ősmagyar, nem élván az álműveltség, a félig-meddig mindent tudás korszakában, nem tanult össze annyi mindenféle haszontalan zagyalékot, mint mi; hanem a mit tudott, azt alaposan és tökéletesen tudás hasznát vette az életben. És tudott ő olyan dolgokat is, a miket mi most egyáltalában nem tudunk s a mikből mi már egészen kitanultunk, kiművelődünk.

Tudott mindenekefelett: élni!!! Már pedig ennél nehezebb, fontosabb, mélyebb és célszerűbb tudomány aligha létezik a világon!

Tudott élni és uralkodni. Tudott testben és lélekben egész, vagyis egészséges, egy és osztatlan, erős, hatalmas, nagy és dicső, szabad és boldog nemzet lenni.

Az ugynevezett sötét századokban tudott olyan alkotmányt szerezni, melynek fénye a legkésőbbi időkre kihatott, melynek visszaszerzéseért milliók ontának vért s melyet sok bölcs még a mai világban is elérhetetlen ábrádnak tart. S ezen alkotmány azon nevezetes szerződésen alapult, melyet őseink egymás között Álmosnak fejedelemmé választásakor kötöttek.

Gyönyörű, szép idők voltak azok! mikor őseinket egyszerű és mégis nagy tudományuk: az életbölcsesség boldogítja, ott bölcsőjükben, régi hazájukban, Ázsiában. S vajjon mi csábitthatá el jó apáinkat az ismeretfa tiltott gyümölcsének leszakasztására? Mi űzheté ki őket cherubi lángostorral az üdv paradicsomából, hogy még maradékaik is utolsó ivadékiglan elátkozottak s boldogtalanok legyenek?! . . .

„Visszanéz a magyar, sóhajtva néz vissza,
Te dicső hajdankor! fényes napjaidra;
Szomorú tallóján ősi hírnevének,
Hej! csak úgy böngéz már valamint — mesének.”

*

Most pedig jertek kedves olvasóim, édes magyar véreim! mi apáink nyomdokait vétkesen elhagyott utódok! menjünk tovább s miután pár rövid vonásban vázolván láttuk ősapáink tiszta, dicső jellemképét, melyből tanulhatunk erényt, jó erkölcsöt, lángoló hazaszeretetet, önfeláldozó hűséget; jöjjetek lássuk őseink vallását is és tanuljunk tőlük hitbuzgóságot, kegyességet.

A pogánykorban, valamint a legtöbb régi nemzetnek, úgy az őseinknek vallása is: az elemek tisztelése volt. Faragott képeket, szobrokat soha sem bálványozták, hanem az egy Istent, az élő-jót imádták az alkotó és romboló elemek képében s az anyatermészet dicsőítésében.

A főistenség fogalmát a „Természet istenasszonya” képezte, kinek több díszneve volt S a négy elem u. m.: a tűz, víz, föld, levegő tiszteletére vonatkozó szertartások is tulajdonképpen legnagyobb részben a „Természet istenasszonya” tiszteletére tartoztak.

Vessünk hát most egy pár, rövid, futó pillantást a fenti négy elem istenségére és azok tisztelési módjára.

Legelső helyen a Tűzet tisztelték. A „Tűzisten”-t a „Napisten”-nel is egyénítették. Azt tartották, azt hitték róla, hogy „arany palotában lakik, aranykapuja gömbölyű, belőle hőség áradoz, mint a kenyérsütő kemenczéből. Arca izzó vörös. Szeme tüzes, nem lehet kiállani . . .”

A Tűz- és Nap-isten tiszteletéhez tartozott az „uj tűz” tisztelete, melyet a „Természet-istenasszonya” tiszteletével „egy füst alatt” gyakoroltak.

Ugyanis karácsony előnapján a tűzhely előtt nyirfagalyakat (mert ez volt a „Természet istenasszonyának” szentfája) állítottak fel, s szintén fülesztett nyirfagalyal a tűzhelyről minden hamut kisöpörnek, tüzet raknak ismét nyirfából! és az e napon szokásos imádság elmondása után a múlt évi nagy ünnepről megtartott üszöggel gyujtják meg az új tüzet, s a megmaradott szenet pedig leöntik és elteszik a következő esztendőre. Karácsony napján pedig, mielőtt ebédhez ülnének, a házigazda, midőn a könyörgésében az ételeknek felajánlásához ér s a jobb kezében levő étel-falattal minden ételnemet külön külön megérintett (mely cselekedet a termékenyítés jelképe volt) átadja a gazdasszonynak, a ki azt a „Természet istenasszonyához” imádkozva, a kemencében égő-üszögre és új nyirfa hasábra teszi egyszersmind a sörből is önt a tüzre. Ez volt hát az „uj tűz” és a neki hozott áldozat. S mind ez a „Tűz” tisztelete is volt egyszersmind.

(Folyt. köv.)

Vegyétek fel az én igámat reátok és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok, és találtok nyugodalmat a ti lelkeiteknek.

Máté ev. 11, 29.

Boldogok, ugymond, a kiknek megbocsáttattak az ő hamisságaik, és a kiknek elfedeztettek az ő bűneik.

Pál lev. 4. 7.

Térj meg azért a te gonoszságodból, és kérjed az Istent, talán megbocsáttatik néked a ti szivednek gondolata.

Ap. csel. 8. 22.

Bethlen Gábor.

Bethlen Gábor, Erdély legnagyobb fejedelme szül. 1580. Maros-Ilyén. Már 1600-ban hadat vezetett Mihály vajda ellen. Részt vett a Bocskay szabadságharczában, mint tábornok és főtanácsos. Midőn Báthory Gábor nyiltan elismerte II. Mátyás felsőbbtségét, ellene a török 1613. az általa elűzött Bethlen Gábort tette fejedelmmé, kit az országgyűlés is egyhangulag megválasztott.

Miután uralma Erdélyben megszilárdult, az 1619. évi cseh fölkelést, mely megnyitotta a 30 éves háborút, felhasználva a magyarországi prot. párt elére állott s a vallásszabadság számtalan megsértése miatt fegyvert fogott. 1619. okt. már az egész országot hatalmába kerítette, a pozsonyi várat a koronával elfoglalta s 1620. január 20-án felvette a „Magyarország fejedelme” czímet, a besztercebányai országgyűlés pedig auguszt. 25-én magyar királylyá választotta. A háborúnak, a vallásszabadságot újra biztosító nikolsburgi béke vetett végett 1621-ben. Ebben

Oppeln és Ratibor herczegségekért lemondott a királyi czimről és visszaadta a koronát. Miután 1623-ban a német prot. szövetségbe belépett, a béke megsértése miatt megújítá a háborút. Ennek véget vetett ugyan a második bécsi béke (1624.) de 1626. újra kénytelen volt fegyvert fogni, mit csak a lőcsei egyezség után ez év végén tett le. 1628. a német prot. fejedelmekkel összeköttetésben újabb háborura készült, melynek

aitkos célja a lengyel korona megszerzésére irányult; de súlyos betegsége útját állotta terveinek. Mh. 1629. nov. 15. Gyulafehérvárt. Buzgó, vallásos ember volt, ki a bibliát igen sokszor elolvasta, a „Gyakorta való buzgó könyörgést kíván az Isten” kezdetű éneket szerzte. Református hite iránti áldozatkészségét nemcsak az annak szabadságáért vívott háboruival mutatá ki,

hanem azzal a sok közvetlen segélylyel is, melylyel az iskolák és egyházak virágzását előmozdítani iparkodott. A gyulafehérvári tanintézetet magas színvonalra emelte és egy nagybecsű könyvtárral látta el, a máramarosszigeti és kolozsvári iskolák életében egy-egy új, jobb korszakot nyitott. A debreczeni kollegiumot anyagilag tetemesen gyarapította, számos egyházat virágzásra emelt, a jelesebb lelkészjelölteket a saját költségén nagyszámmal taníttatta külföldi egyetemeken, a lelkészeket s maradékaikat nemesi kiváltságokkal ruházta fel, az egyházi irodalmat bőkezűen pártolta, agendát íratott,

új-énekes könyvet vétetett munkába, a románok közt a reformátusokkal való unió érdekében egy vallásos miszsiót szervezett, a vallás ügyeiben számos törvényczikket hozatott stb. Mindamellett távol állott a felekezeti elfogultságtól, a minek legfényesebb bizonyítéka, hogy a jezsuita Káldyt a biblia fordításában nyomdaállítására pénzrel segíté, ugyszintén az anabaptistákat Alvinczre telepítvén, szabad vallás gyakorlatukat biztosítá.

Isten.

Hol vándorfelhő fogja át
 Az égbenyuló bérc fokát;
 Hol röpke sugár fénye fenn
 Mosolyg a mély tengerszemen;
 Az erdő titkos sátorán,
 A szálló illat mamorán;
 Dus, vadvirágos réteken,
 Hol annyi édes dal terem,
 Te vagy jelen,
 Te vagy jelen,
 Nagy névtelen!
 Oh, Végtelen!

Imám ha hozzád szállni kész,
 Sohajba vész el hangtalan,
 De benne a szívem egész
 Csodás világa benne van.
 E halk sóhajtás nem hal el,
 Szavára istenszó felel!
 Oh, üdvöt osztó felelet:
 Világbetöltő szeretet!
 Csak légy velem,
 Csak légy velem,
 Nagy Névtelen!
 Oh, Végtelen! . . .

Szabó Jenő.

Küzdelem a szocziáldemokrácia ellen.

IV.

Okt. 23-ikán délután az első előadás az *Ugron Gáboré* volt. Az előadó hatalmas egyénisége nagy közönséget vonzott a vármegyeháza nagytermébe. Az *Ugron Gábor* közismert szónoki erejével tartott előadás az *erdélyi kivándorlás* okairól és a kivándorlás vérvésztésének megszüntetésére szükséges teendőkről szólt.

Eszmemenete a következő: Az erdélyi, főleg a székely kivándorlás még nem öltött olyan arányokat, hogy ne lenne érdemes vele foglalkozni, noha a vérvésztés a kivándorlás révén egyre növekszik.

A székely Romániába és Amerikába vándorol. Romániába azért, hogy a nálánál gyengébb minőségű és rendezetlenebb állami viszonyok között élő nép között anyagi boldogulást találjon; Amerikába azért, mert csábítják a kivándorlottak egyeseinek sikerei s nincs tudomása a sikertelenségekről, a katasztrófákról, melyek ott a kivándorlottak jó részét érik; nem ismerik azt a velőt pusztító irgalmatlan munkát, melyet

ott végezni kell, a melyhez hasonló munkáért itthon is hasonló jutalom járna.

A Romániába történő kivándorlásnak gátat fogvetni az a körülmény, hogy az ottani kultúra haladása, az állami intézmények konszolidálása meg fogja nehezíteni a vagyonszerzést.

Az Amerikába való kivándorlás megszüntetésére egyfelől a nép tüzetes tájékoztatása, különösen pedig olyan korrekt források nyitása, a meglévőeknek bővítése szükséges, melyek a változott viszonyoknak, a korral növekedett igényeknek kielégítését biztosíthatják.

A föld méhét megnyitni, a természeti kincseket az ipari termelés segítségével a nép boldogulásának forrásává tenni állami feladat; illetőleg az erre irányuló termékenység vezetése, irányítása az állam feladata.

De a föld felszínén intenzívebb földmívelést, állattenyésztést biztosítani, a termékeket szövetkezés által jobban értékesíteni a mi feladatunk.

A közönség nagy tetszéssel fogadta az előadást. Fokozta a tetszést az a körülmény, hogy olyan férfiú mutatott rá a székelyföld méhe kiaknázásának állami vezetés irányítás mellett történendő kihasználásának szükségességére, a kinek, mint a jelenlegi uralom egyik oszlopának módjában állt ezt a vezetést, irányítást, a föld méhének megnyitását biztosítani.

Ugron Gábor után *Gisswein Sándor* néppárti országos képviselőnek, az országosan ismert nevű keresztény-szociologusnak kellett volna beszélni a *hit és haladás* problémájáról; de mert el nem jöhetett, helyette *Szentiványi Károly* röktönzött egy kis itt-ott ötletes, sőt poetikus, de a kérdést alig érintő beszédet. Tulzásai visszatetszést keltettek, köztük különösen az az állítása, hogy a magyar írók nem sas hanem *dögevő holló* tollával irnak; *nincs könyv* melyet *undor nélkül* a kezébe tudna venni.

A mennyire mi ismerjük a magyar irodalmat (bár sok benne a „dögevő holló“ toliával írott dolog,) úgy tudjuk, hogy nemes irányu, a legkényesebb izlést is kielégítő termékei olyan szép számúak, hogy ha *Szentiványi* főtisztelendő ur ezeket keresné, nem lenne oka az undorodásra, habár soha sem tenne egyebet, mint magyar könyveket olvasna.

Végül *Dr. Krüger* nagyváradi (beszédéből kitészőleg néppárti) ügyvéd tartott ötletes, ügyes beszédet a *kisember jogvédelméről*. A tetszést aratott beszéd lényege: gondoskodni kell a népnek a legszükségesebb jogi ismeretekre való tanításáról (ez nem új; a szervezett munkások régen teszik) és a szólás képesség megszorításáról; tehát részleges gyámság alá helyezéséről (ez rossz).

Ezzel a tulajdonképeni keresztény-szociális kurzus véget ért.

Kár. Nagy kár, hogy nem volt beleillesztve a kurzus keretébe Szabó György nagyernyei esperesplebánosnak az alkoholelles mozgalom terjesztése érdekében másnap tartott előadása.

Ezen az előadáson már senki sem volt ott az előkelők közül. Ott kongott a nagyteremben egy pár hivatalnok, néhány diák s 1—2 mesterlegény.

Am azért a Szabó György lelkes előadása, melyet sok oldalú tudás és apostoli buzgóság tett emlékezetessé, nem hangzott el nyomtalanul. A jelenlévők elhatározták, hogy megalakítják az erdélyi alkoholelles szövetség udvarhelyvármegyei körét, melynek felnöttek és ifjusági osztálya lesz. A szervezkedésre bizottságot küldöttek ki.

Mi nagy várakozással vagyunk az alkoholelles mozgalom iránt. Az a meggyőződésünk, hogy addig sziszifuszi munka minden székelymentési akció, a míg népünk a pálinka rabja.

Ember János.

Isten igéje.

A sákramentumok vagy szentségek.*

K. Mik a sákramentumok vagy szentségek?

F. Olyan vallásos cselekmények, melyeket az Ur Jézus rendelt, hogy azok az ő követőit büneik bocsánatja és idvességük felől bizonyosokká tegyék.

K. Hány sákramentumot rendelt az Ur Jézus?

F. Kettőt, ugymint a keresztséget és az urvacsorát.

K. Mi a keresztség?

F. A keresztség a keresztyének társaságába beavató vallásos cselekmény, mely úgy megy végbe, hogy a lelkipásztor a megkeresztelkedőnek fejére vizet önt az Atyának, a Fiunak és a Szentléleknek nevébe.

K. Mikor szerezte Urunk Jézus Krisztus a keresztséget?

F. Menybe menetele alkalmával, amikor azt mondotta az ő tanítványainak: elmenvén, tanítsatok minden népet, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiunak és a Szentléleknek nevébe. (Máté 28. 19.)

K. Mit jelent a keresztségben a vízzel való meghintés?

F. Azt jelenti, hogy a Jézus érdemeért éppen úgy megtisztulunk a mi bűneinkből, mint ahogy a víz lemossa a testnek a szennyét.

K. Mire kötelezi magát a megkeresztelkedő személy a keresztségben?

F. Arra, hogy ő az Atya, Fiu és Szentlélek Istent hiszi és vallja Urának, Istenének; hogy igaznak tartja azt a tudományt, melyet az Ur Jézus kijelentett; és aszerint igyekszik élni, amint azt Krisztus parancsolta s életével megmutatta.

*Mutatvány Sz. Pap István „Konfirmációra előkészítő Káté” című s S. Szabó József átdolgozásában közelebből kiadott műből. Kapható Telegdi K. Lajos könyvkiadóhivatalában, Ára 30 fillér.

K. Az öntudatlan kis gyermekek tudják-e magukat erre kötelezni?

F. Nem tudják, hanem helyettök szüleik és keresztzsüleik tesznek fogadást akkor, amikor őket megkeresztelik és a keresztyén anyaszentegyházba beveszik. A kisdedeket szükséges megkeresztelni, hogy születésüktől kezdve a Krisztusé legyenek, de azért, ha valaki, nagy akadályok miatt, kereszteleetlenül hal meg, nem kárhozik el, mert a keresztség nem adja, csak jelenti a bűnök bocsánatját.

K. Mikor tesznek személy szerint vallást és fogadást a református keresztyén gyermekek?

F. A konfirmáció vagy hitben való megerősítés alkalmával, mint például mi most. Vallástételünket és fogadásunkat aztán megpecsételjük azzal, hogy az urvacsorával élünk.

(Folyt. köv.)

Kegyesség útja.

A ki ad, az Istennek kölcsön ad.

Az első keresztyének adakozásának gyakorlásában sok olyan volt, a mit nagyon érdemes volna ma is felújítanunk.

A mi templomi perselyeink az ó-testamentumi perselyek utánzatai, melybe a régi zsidók a templom fentartására és áldozatokra való szükséges pénzt öszeadták. De hát a perselyek holt tárgyak és nem élőszemélyek. Talán érdemes lesz a külföldön élő hitrokonok és éppen reformátusok vallásait megemlíteni. A hollandus reformátusok templomaiban istenitisztele vége felé a „diakonusok” a gyülekezet tekintélyes tagjai a kijárat elé állanak, hogy a szükölködőknek gondját ők viselik, azért bőven adakoznak. Az anglikán egyházban ismét más, talán még szebb a szokás. Ott az adakozás mindjárt a prédikáció után történik, a lelkész közli a gyűjtés célját és az ügy fontosságához mérten buzdít az adakozásra. Néhány tekintélyes férfi az urasztalához lép s arról elvesz egy zacskó forma erszényt s mindegyik a számára kijelölt helyre megy s a padban szélről ülőnek átadja az erszényt s az, miután adományát elhelyezte benne, tovább adja, az ismét a szomszédjának adja, s így tovább. Mikor így a gyűjtés bevégeződött, a pénzszedők a lelkészhez járulnak, a ki az oltár előtt, a gyülekezet felé fordulva áll, kezében egy ezüst tálcával. Erre helyezik el az erszényeket egymásután, mikor mind együtt van a lelkész az összegyűjtött adományt az oltárra teszi le. Van e szokásban valami épületes.

H i r e k.

— **Bibliai olvasó Falauz.** Az alázatosság ne legyen tettetett. Kol. 2, 18. Luk. 14, 11. Az alázatosság semmiségünk megismerése Ézsaiás 4, 5, 9. Róm.

9, 20. Ján. 3, 27. Az alázatosak boldogok. Mát. 5, 5. Mát. 18, 4. Az alázatosak felmagasztaltatnak. Péld. 23, 23. Mát. 19, 30. Mát. 23, 12. Luk. 18, 14.

— **Zsinati ülés.** Főtiszteletű és méltóságos Kun Bertalan püspök és nagyméltóságú báró Bánffy Dezső egyházkerületi főgondnok urak, mint a második budapesti országos református zsinat elnökei, a zsinat hatodik ülészakát, a melynek semmi egyéb tárgya nem lesz, mint a legfelsőbb jóváhagyás és a megerősítés alá fölterjesztett egyházi törvényeinkre beérkezett miniszteri megjegyzéseknek, illetőleg ezek kapcsán néhány törvényszakasznak (újabb) tárgyalása, Budapesten az ügyvédi kamara Szemere-utcai épületében f. évi december hó 4-én (negyediké, kedden) délelőtti 3/4 10 órakor fogják megnyitni, a mit elnöki megbízásból addig is ezennel közlések, míg az elnöki meghívók a püspöki hivatalok útján szétküldetnének. Kelt a magyarországi reformátusok debreczeni főiskolájában, 1906. évi november hó 9-ik napján, Sass Béla s. k., ev. ref. hittanszaki akad. tanár, mint a második budapesti országos református zsinat jegyzője.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** Az e hó 10-ére és a következő napokra összehívott egyházkerületi közgyűlés 13-án este ért véget. Reméljük, hogy az egyes jelentések az igazgató-tanácsi előterjesztések alapján elhangzott viták és kijelentések hatása élénk emlékezetben fog maradni s buzdító hatásu leendő egyházi érdekeink odaadó, hű szolgálatára.

— **II. Rákóczi Zsigmond és Lorántffy Zsuzsánna.** Alkalmilag tolu elő ez a kérdés: nem lehetne-e valami látható jellel megjelölni az II. Rákóczi Zsigmond és édesanyja nyugvó helyét? — Történeti bizonyosság, hogy hamvaikat a Perényi Gábor által épített, most r. kath. templom sírboltja fogadta be Sárospatakon. Senkisé tudja már megmutatni, hogy ezek a fejedelmi alakok a sírboltnak mely részletében voltak elhelyezve, sőt hirté jár — hosszú idő óta, hogy a jezsuiták vak szenvedélye kegyetlen bosszút állott volna ezeknek a nekik nem hódoló fejedelmi nagyoknak tehetetlen porain, (hogy t. i. a hamvakat a sírboltnál kivették és szétszórta volna.) A történeti bizonyosságon ez nem változtat. Miként II. Rákóczi Ferenczet stb. a kassai dómában, úgy Lorántffy Zsuzsánna és tudománykegyelő fiát a Perényiek és Rákócziak templomában illetné meg a méltó emlékjel! . . . Ha ott nem lehetne ez: akkor nem érkezett-e még el az idő, hogy másutt gondoskodjunk fejedelmi érdemeiknek külső jel által való méltánylásáról? Hát I. Rákóczi Györgynek világ szerint való megdicsőíttetését meg-hozza-e az igazságosztó idő? . . . Így írják ezeket a Sárospataki Református Lapok.

— **Mi az élet?** Az élet a harcz, az élet a küzdelem, mely soha meg nem szünhet, mely nem ismer irtalmat, melynek gyilkoló kedve el nem lankadhat

anélkül, hogy mi is meg ne szünnénk élni. Az élet kegyetlen, az élet álnok, az élet csalfa, büvös képzetével megejt mindenkit, csillogó káprázatot von elénk, hogy ne lássuk célja kétségbeejtő hiábavalóságát, eszközeinek könyörtelen gonoszságát és higyjük, hogy szép, hogy benne élni érdemes, hogy küzdelmünknek eredménye lesz, hogy eszményeink megvalósálnak. Csupa játszi álm, tarka szövevényes bohó képzet, melynek csillogó szálaít lankadatlanul egyre szőjük s nem vesszük észre, hogy egyre foszlik, egyre bomlik, s vele csak magunkat áztatjuk. Az enyészet mindennek a tagadása, minden munka és küzdelem hiábavalóságát hirdeti s mindennek mulandóságában vetett hit türelmes elfogadásra hív föl bennünket. Ám e mulandóságon és enyészetén túl ott ragyog az örökévalóság fényes csillaga s biztatja lelkünket egy szebb, jobb és boldogabb jövővel.

Hirek az országból.

— **Kossuth Lajos arcképének leleplezése.** Nagy ünneppel leplezte le Pozsony vármegye Kossuth Lajos arcképét. A disz-közgyűlésen résztvett gróf Apponyi Albert, Kossuth Ferenc, aki titkára, dr. Tormay Géza és vagy harmincz képviselő kíséretében utazott Oozsonyba. A pályaudvaron Bittó főispán, Klempa alispán és Broilly polgármester vezetésével ezrekre menő közönség viharos ovációval fogadta a kocsijából kilépő Kossuth Ferenczet. A disz-közgyűlést Bittó Dénes főispán nyitotta meg: 1848. márczius 13-án — ugymond — amaz indítvány tételét e teremben, hogy Kossuth Lajosnak arcképét a vármegye festesse meg a közgyűlési terem számára. Az indítványt nagy lelkesedéssel elfogadták és az arckép megfestését Jankó Mihály akkori alispánra bízták. Hat évtized kellett hozzá, hogy a vármegyének ez a határozata a megvalósulás stádiumába juthatott. Sághy Gyula ünnepi beszéde folyamán lehullott a lepel az arcképről és látható lett Kossuth Lajosnak egykori olajba festett életnagyságá képe. Délután egy órakor a vármegye Magyar Kitály szálló disztermében kétszáz teritekes bankeitet adott a veneégek tiszteletére.

— **A király Budapesten.** A király az eredeti megállapodás szerint, e hó 20-án érkezik a magyar fővárosba. Meg fog jelenni ő Felsége a Szépművészeti Múzeum megnyitásán, az Andrássy-szobor leleplezési ünnepeken s a Szent István bazilika zárkölétételénél. Délben már a budai várkapitányság is megkapta a telefonikus értesítést, hogy a király a jövő hét valamelyik napján Bádapestre érkezik és hosszabb ideig itt fog tartzkodni. A várkapitányság azonnal hozzáfogott a szükséges előkészületekhez s azért a várpalota termei mátol fogva a közönség számára zárva maradnak.

— **A nagyilondai mandátum.** A Kuria péntek délben határozott a nagyilondai választás dolgában: Mivel a bíróság valószínűsítve látja azt, hogy a nemzetiségi

dr. Mihályi Tivadar a mandátumát etetés-ítás és vesztegetés segítségével szerezte, több ilyen eset tekintetében elrendelte a vizsgálatot.

— **Merénylet a német császár ellen.** Münchenből az a hír kapott szárnyra, hogy Vilmos császár elleu ott merényletet követtek el. A merényletet jelző szűkszavu távirat annyit mond, hogy a császárra rálöttek, aki a melléhez kapott és gyorsan a kocsiba ugrott. Ezzel szemben a Münchenből nyert értesítések arról adnak hírt, hogy merényletet nem követtek el. A német muzeum alapkövetésénél egy tribün leszakadt, ami érthető riadalmat okozott, s ebből kovácsolták a császár elleni merénylet hírét.

— **Elmeügyintézet Kecskeméten** A belügyminiszter leiratban értesítette a város közönségét, hogy az országos elmeügyintézet felépítése tárgyában hozott törvényhatósági határozatot jóváhagyólag tudomásul veszi. Egyben kijelenti a miniszter, hogy gondja lesz rá, hogy a munkálatokat kecskeméti iparosok kapják meg. Az építkezést már a kora tavasszal megkezdik.

A nagy ur fája.

Irta: Iris.

Hol felhőkkel ölekeznek a hegyek, szép Lengyelország délnyugati határán, a magyar Beszkidek hegycsoportjában, hol minden hegycsucs, minden szikla maradandó emlékét hordja a nagy eseményeknek; most is ott áll a kis falu a nagy káminy (nagy kő) aljában, annak a kis hegyi pataknak partján, mely ha kijut a hegyekből, tavasz-időben megsemmisüléssel fenyegeti az egész határt. Olyan ez a falu, mint századokkal azelőtt volt; azok az egyszerű házak még kisebbek; alig van újkorbéli épület két három, melyeket a nagy városok lakói is háznak néznének talán.

A hegyek réme, a káminy felől jövő vihar — nagy pusztítást vitt végbe 1901 tavaszán e kis faluban, a vármegye által épített köhidat, melyért évekig járt a falusi deputáció — nyom nélkül sodorta el; — a templom tornyáról a keresztet ledobta, megtépte az apró házak szalmás tetejét, — alig vetették el a térről megmaradt apró krumplit — földdel együtt lehozta a kis völgybe, s vitte-vitte a megáradt patak, a nagy vizekbe a megsemmisülés felé; — de legnagyobb kára Iván bácsinak volt, kinek házikóját — mely a Napoleon háboruja óta a Rákóczy öreg fájához támaszkodott — ledöntötte a vihar, helyesebben, az öreg fa támaszkodott most a házra, nem bírván már a terhét — ledől s összezuzta Iván bácsi féltett kincsét, ősapjáról maradt egyetlen vagyonát; — s mikor elvonult a vihar s látta az öreg, hogy nincs a nagy fa, nincs háza, hol pihenésre hajthassa fejét viseltes gubájával s árván maradt unokájával: elhagyta a falut; — a hegyeknek vette útját ott hagyván minden buját s keservében a falut is.

Elmult a nyár, elmult az ősz, a Kárpátok hideg szele a tél közeledtét hirdette, mikor egy vasárnap délután a tisztelendő a vármegye nagy pecsétetes levelét olvasta ki a népnek, elmondván, hogy a vármegye hajlandó a község régi óhaját teljesíteni, megépítteti az iskolát, de első feltétel, hogy a község adjon ingyen telket, mert az másként nem lehet.

Volt aztán nagy tanakodás, hisz az Isten csapását még ki sem heverte a falu, az árendásnak tartozik minden ember, hogy volna lehető telket ndni a vármegyének? Volt azonban szövivője a falu tanácsának a kurátor, ki arról kezdett beszélni, hisz ott van az Iván bácsi telke, kidől onnan a Rákóczi fája is, a háznak még romjait is tűzbe hordták a gyerekek, a kis kertet benőtte a gaz s ami a legfőbb, Iván bácsi elvándorolt, elvászott, hol is élhetne egy olyan öreg s mégis csak a falunak lehet jussa az elhagyott telekhez.

De hátha még él? — hisz akár ő akár unokája a Jankó még előkerülhetnek, hol adjanak telket nekik? S amint ekként tanácskoznak — lépett be az urasági erdősz, s meghallván a tervezetést, beszélt el, hogy Iván bácsit a szakadék hegyekben látta alig három hete, s azt hiszi, hogy ott a nagy sziklák alatt huzta meg magát, mert még jó erővel ment felfelé a s galyfát vitt vállain.

Volt is öröm a gyülekezetben: határozatba ment hogy fölkeressék az öreget s a templomkasszából (ha a püspök is megengedi) 100 koronát adnak az elhagyott telekért.

A következő vasárnapon három irányban széledtek el a megbizott tanácsosok, fölkeresendők Iván bácsit s egymásközött megállapodtak, abban is, hogy a régi harangláb elavult deszkáiból — a pap háza mellett, hova a víz is felszokott jární, majd összeütnek az öregnek egy kis hajlékot.

Az urasági favágás szélén, ott a Máni sziklánál meg is találták az öreget két favágó társaságában, a téli keresmény, az erdőirtás, a fizetendő rész felett beszélgettek s a kis 15 éves Jankó rakta a tüzet egy rozoga ódon vasfazék alá. A kurátor és két társa nagy örömben — jövetelük célját el nem árulva, — csak azt mondták, hogy a falu látni kívánja, csak jöjjön megsegíti az Isten. Bár sokat kellett nógatni az öreget, de mégis sikerült magukkal vinni őt s Jankó is ment az öreg után.

A hegyek csucsáról visszaverődő napfény még kellő világot tartott, mikor a faluba ért a kis csapat s nehogy az Iván bácsi telkéhez érjenek, a pap házhoz igyekeztek, kerülni óhajtván a fájdalmat, melyet érezhetne az öreg, ha látná elpusztult háza helyét, honnan az utolsó fadarabot is elhordta a gyerek. De az öreg megelőzve jó szomszédai akaratát, látni kívánta a helyet, honnét elvándorolt, mint egykor a nagy Rákóczy. mikor a kidől fa helyén megnyergel-

tette utolsó utjára lovát, ott nőtt a fa, hol lóra ült, a nagy ur, azért volt ez Rákóczy fája: úgy beszélte ezt a falu minden véne, így tudja ezt Iván bácsinak még nagyapja is, aki pedig a Napoleon-féle háboruban vétezségi érdemet kapott.

Szomoruan, nagy keservvel nézte az öreg a kidőlt fát, míg Jankó a ház maradványait keresve, hirtelen egy vékony galy ötlött szemébe, a mely a kidőlt fa gyökeréből alig három arasznyi magasban állott s látszott a kis fának levelén, hogy az is tölgy, mint az öreg fa, a melynek gyökeréből nyerte életét s örömmel kiáltott:

— Nagyapám, nézze csak — ne busuljon — kinő a fa megint!

Iván bácsi a gyermekhez sietett s miután meggyőződött, hogy a kis galy az öreg fagyökér hajtása, — térdre esett — könyvelt szemekkel, mintegy megifjodva egyik kezét ég felé emelé, jobbjával a galyat fogva, örömének adva kifejezést.

— Emberek — mondá, — meglátjátok: a nagy Rákóczi feltámad!

Az összesereglett nép meghatva csodálta Iván bácsi ihletét s hogy örömet fokozzák, elmondották a község határozatát, hogy 100 koronát kap a telekért s még egy kis házat is építenek neki a víz partján s hozzáteítte a szenátor:

— És bekerítjük e kis fát, hogy nőjjön Rákóczi emlékének; de már ekkor Iván bácsi könnyei megereedtek s a mikor nagysokára szóhoz jutott, ég felé emelve szeméit, mondá:

— Tudtam, tudtam, hogy Rákóczi nem hagy el engemet!

A Dr. Schmidt G. főörzsorvos és physikus által feltalált híres

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketiséget, fülfolást, zúgást és nehézhallást** megidült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. f. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.
Fióktézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi-téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

létesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.

2. **Tőzsdei megbízások** teljesítése.

3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételért az intézet mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső nyereség már a bevételt illeti.

4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.

5. **Árfolyam veszteség elleni biztosít s.**

6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt értékpapírok beváltása.

7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékeltbb kamat mellett.

8. **Osztálysorsjegyek** előrusítása.

9. **Takarékbetétek átvétele** könyvecskékre, folyó és cheque számlára.

10. **Szelvények beváltása** és új szelvényvek beszerzése.

11. **Utalványok és hitellevelek kiállítása** bel és külföldi piacokra.

12. **Letétek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.

13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapíroks okmányok, ékszer, végrendeletek stb, tűz- és betörésmentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj mellett bérbeadása.

14. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.

15. **Kivándorlóktól érkező** pénzek, utalványok és chequek legolcsóbb beváltási helye.

Foglalkozunk egyáltalán mindazzal, a mi a bank- és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk felvilágosítással és utalgatásokkal.

A pénzváltó üzlet hivatalos órái:

délelőtt 8—1 óráig

délután 3—6 óráig.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság
Maros Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„Közhasznú Szövetkezet”

Kolozsvárt, Unió-utca 20. szám alatt.

□□□ A kolozsvári ev. ref. egyházmegye hivatalos pénztára. □□□

Magyar nemzeti alapon álló közművelődési és jótékonyági intézmények támogatására alapítva.

Elfogad **takarékbetéteket** állandó 5%-os kamatozás mellett és azokat felmondási határidő kikötése nélkül fizeti vissza.

Váltókölcsonöket nyújt személyi hitelre, vagy jelzálogi fedezet mellett.

Papok, tanárok és tanítók részére **fizetéselőlegeket** folyósít.

Szövetkezetünk vezetése alatt áll a

Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet
erdélyrészi vezérképvisellete, mely szintén magyar nemzeti alapon szervezett és tagjainak legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtó **hazai életbiztosító intézet.**

Közelebbi felvilágosítást bárkinek szívesen nyújt
levélben az igazgatóság.

Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legujabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás diszkötésben, ifjusági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legnagyobb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt. 60 kr. volt az ára. — 500 finom fehér irdői papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tinta, itató papír, irónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható cikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítol. tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre.

Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

MÁRVÁNYI ARTHUR Maros-Vásárhely, Főtér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

≡ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE ≡

MAROS-VÁSÁRHELY SZECHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorssajtóval,
két amerikai gyorssajtóval, lyukasztó
és több segédgéppel, valamint a leg-
modernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját.

minden e szakba vágó munkák gyors
és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó
árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal esz-
közöltetnek.